

Projekt Záró Beszámoló

PD132321

Váradi Luca

Projekt időtartama: 10 hónap

A projekt 10 hónapja nagyjából a terveknek megfelelően haladt. Az első évre tervezett célkitűzés az előítéletekkel szembeni reziliencia egyéni- és csoportszintű vizsgálata volt. Előkészületként ehhez szükség volt a szakirodalom áttekintésére és a rendelkezésre álló adatok előkészítésére. A munkát a projekt indulásakor megkezdtem. A szakirodalmat feltérképeztem, és arra jutottam, hogy ez a kérdés –hipotézisemnek megfelelően – nem tölt be központi szerepet az előítéletekről szóló szakirodalomban. A legfontosabb megközelítés a csoportnormák hatásairól szóló irodalom, illetve a társas befolyásolás szakirodalma. Iskolai kontextusban még kevés longitudinális, illetve panel vizsgálat foglalkozott ezzel a témakörrel, ám jelenleg zajlik néhány olyan kutatás Nyugat-Európában, amelyek az enyémhez hasonlódesignnal, iskolai osztályok normatív klímáján keresztül vizsgálják az előítéletesség illetve az azzal szembeni reziliencia kialakulását.

Az adatok elemzéséhez csatlakozott hozzám az ELTÉ-ről Barna Ildikó és Németh Renáta. Velük közösen végeztük el az egyéni szintű és multi-level adatelemzéseket a panel adatokon. Mivel nagyon szoros interakciókat találtunk az egyéni- és a csoportszint (osztály) között, úgy döntöttünk, hogy az elemzést nem választjuk külön, hanem az eredményeket egy cikkben adjuk közre. Sok hónapnyi többkörös review és javítások után a cikkünk a *Frontiers in Psychology* online, open access folyóirat *Personality and Social Psychology* szekciójában jelent meg (Váradi, L., & Barna, I. (2020). Whose Norms, Whose Prejudice? The Dynamics of Perceived Group Norms and Prejudice in New Secondary School Classes. *Frontiers in Psychology*, 11, 3621).

Eredményeink igazolták, hogy a kortársak véleménye fontos igazodási pont, és emellett arra is rávilágítottak, hogy a középiskola elsőévében szerzett kapcsolatok romákkal megvédik a tizenéveseket attól, hogy társaikat kövessék a romákkal szembeni előítéletek elsajátításában és hangoztatásában.

Két nemzetközi kapcsolatfelvétel történt a projekt első szakaszában. Egyrészt egy szlovák kutatócsoporttal közösen vizsgáltuk azt a kérdést, hogy a sztereotípiák mérésében milyen szerepet játszik, hogy a kérdést egyéni vagy közösségi percepció szerint teszik fel akérdőíves vizsgálatokban. Az eredmények rávilágítanak arra, hogy az észlelt normák fontos szerepet játszanak az (előítéletek alapjául szolgáló) sztereotípiák kifejezésében. Én a kutatás elméleti keretének kialakításához járultam hozzá elsősorban. Az eredményeinket a *Frontiers in Psychology* online, open access folyóirat Personality and Social Psychology szekciójában publikáltuk, egy sztereotípiákról szóló tematikus blokkban (Findor, A., Lášticová, B., Hruška, M., Popper, M., & Váradi, L. (2020). The impact of response instruction and target group on the BIAS map. *Frontiers in psychology*, 11, 2665.).

Ezenkívül megkeresést kaptam, hogy csatlakozzak egy az iskola és előítéletesség összefüggéseit bemutató szimpóziumhoz az ISPP (International Society for Political Psychology) éves kongresszusán. A kongresszuson, ami végül online került megrendezésre, a Barna Ildikóval és Németh Renátával végzett elemzésünk eredményeit mutattam be, „New school, new prejudice? The role of classroom attitudinal climate for Hungarian majority youth anti-Roma prejudice” címmel. Az előadáson túl fontos kollégákkal kerültem kapcsolatba a szimpóziumunkon, akik Nyugat-Európában és az Egyesült Államokban kutatnak az enyémhez hasonló témakörben és módszerekkel.

A projektet 10 hónap után szüneteltetnem kellett, majd le is zártam azt, mivel felkérést kaptam, hogy egy tanévre legyek teljesállású vendégoktató a CEU (Közép-Európai Egyetem) Nationalism Studies tanszékén, ahol később hosszútávú teljes állást kaptam.

For 10 months, the project has progressed broadly according to plan. The planned objective for the first year was to examine resilience to prejudice at individual and group level. In preparation for this, it was necessary to review the literature and prepare the available data. This work was started at the beginning of the project. I mapped the literature and concluded that, in line with my hypothesis, this issue is not central to the literature on prejudice. In the school context, there are few longitudinal or panel studies on this topic, but there are some ongoing studies in Western Europe that investigate the development of prejudice and resilience to prejudice through the normative climate of school classrooms, using a design similar to mine.

Ildikó Barna and Renáta Németh from ELTE joined me to analyse the data. Together with them we conducted individual-level and multi-level data analyses on the panel data. As we found very close interactions between individual and group (class) level, we decided not to separate

the analyses but to present the results in one article. After many months of multiple rounds of review and revisions, our article was published in the Personality and Social Psychology section of the online, open access journal *Frontiers in Psychology* (Váradi, L., & Barna, I. (2020). Whose Norms, Whose Prejudice? The Dynamics of Perceived Group Norms and Prejudice in NewSecondary School Classes, *Frontiers in Psychology*, 11, 3621).

Our results demonstrated that peer opinion is an important point of adjustment and also showed that relationships with Roma in the first year of high school protect teenagers from following their peers in the acquisition and expression of prejudice against Roma.

Two international cooperations were started during this phase of the project. Firstly, together with a Slovak research group, we investigated the role of individual versus societal perceptions of stereotypes in questionnaire surveys. The results show that perceived norms play an important role in the expression of stereotypes (underlying prejudice). My main contribution was the development of the theoretical framework of the research. Our findings were published in the Personality and Social Psychology section of the online, open access journal *Frontiers in Psychology*, in a thematic block on stereotypes (Findor, A., Láštiová, B., Hruška, M., Popper, M., & Váradi, L. (2020). The impact of response instruction and target group on the BIAS map. *Frontiers in psychology*, 11, 2665).

In addition, I was invited to join a symposium on the relationship between school and prejudice at the annual congress of the International Society for Political Psychology (ISPP). At the congress, which was eventually held online, I presented the results of our analysis with Ildiko Barna and Renata Németh, "New school, new prejudice? The role of classroom attitudinal climate for Hungarian majority youth's anti-Roma prejudice". In addition to the presentation, I came into contact with important colleagues at our symposium who are conducting research in Western Europe and the United States on similar topics and methods to mine.

After 10 months, I had to pause and then conclude my project, as I was invited to be a full-time visiting professor for one academic year at the CEU (Central European University) Nationalism Studies Program, and a year later I was offered a permanent position there.